

Aggression]. *Derzhavna mytna polityka Ukrainy: vidpo-vid na hlobalni vyklyky ta perspektyvy mizhnarodnoho spivrobitnytstva*. 2024. [https://univer.km.ua/sites/default/files/Наукова%20діяльність/Міжнародний%20круглий%20стіл_Державна%20митна%20політика%20України_20.06.2024%20\(1\)_0.pdf](https://univer.km.ua/sites/default/files/Наукова%20діяльність/Міжнародний%20круглий%20стіл_Державна%20митна%20політика%20України_20.06.2024%20(1)_0.pdf)

Vorobei, V., Danyliuk, A., and Zhurovska, I. "Vidpovidalne upravlinnia lantsiuhamy postachan" [Responsible Supply Chain Management]. *Predstavnytstvo OON v Ukraini. Initsiatyva Hlobalnoho dohovoru v Ukraini*. https://ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Responsible_Supply_Chain__UA_.pdf

УДК 338.43.636.631.11

JEL: D13; F43; L32

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-6-270-275>

РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМСТВА — ВИРОБНИКА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЙОГО ПОТЕНЦІАЛУ

©2025 ЧУБ О. А.

УДК 338.43.636.631.11

JEL: D13; F43; L32

Чуб О. А. Реалізація стратегії економічного зростання підприємства – виробника продукції тваринництва в контексті розвитку його потенціалу

Стаття присвячена дослідженню процесу управління реалізацією стратегії економічного зростання підприємства – виробника продукції тваринництва в контексті розвитку його потенціалу в сучасних умовах. Визначено, що реалізація стратегії економічного зростання є критично важливою для будь-якого підприємства – виробника продукції тваринництва. Вона є не просто бажаним елементом управління, а необхідною умовою для виживання, стабільного розвитку й ефективного розкриття його потенціалу. Доведено, що запропонована схема управління реалізацією стратегії, яка охоплює етапи від розробки цілей до постійного контролю та коригування, демонструє системний і циклічний підхід. Вона починається з чіткого визначення бажаних економічних результатів, що є орієнтиром для всієї подальшої діяльності. Потім, через ретельну оцінку власного потенціалу та аналіз ринкових можливостей, підприємство обирає найбільш перспективні напрямки розвитку. Встановлено, що ключовим аспектом успішної реалізації стратегії є її динамічність та адаптивність. У світі швидких змін у сільськогосподарській галузі, що включають зміни клімату, технологічний прогрес і коливання попиту, постійний прогноз розвитку та механізми контролю й коригування стають незамінними. Це дозволяє підприємству гнучко реагувати на зовнішні та внутрішні чинники, мінімізувати ризики та ефективно використовувати нові можливості для зростання. Обґрунтовано, що ефективна реалізація стратегії економічного зростання дозволяє підприємству – виробнику продукції тваринництва не лише збільшити обсяги виробництва та прибутковості, але й розвинути свій потенціал у цілому. Це включає модернізацію виробничих процесів, підвищення якості продукції, впровадження інновацій, покращення кадрового забезпечення та зміцнення позицій на ринку. Успішна реалізація цієї стратегії дає змогу підприємствам тваринництва збільшувати обсяги виробництва, покращувати якість продукції та розширювати свій потенціал. Це є ключовим для забезпечення продовольчої безпеки країни та зміцнення позицій вітчизняного агропромислового комплексу на світовій арені.

Ключові слова: адаптивність, динамічність, економічне зростання, підприємство – виробник продукції тваринництва, потенціал, прибутковість, стратегія.

Рис.: 1. Бібл.: 8.

Чуб Олег Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, професор, докторант Інституту тваринництва НААН України (вул. Тваринників, 1а, Харків, 61026, Україна)

E-mail: dr.chub@estw.com.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-2081-1183>

UDC 338.43.636.631.11

JEL: D13; F43; L32

Chub O. A. Implementation of the Economic Growth Strategy of a Livestock Production Enterprise in the Context of Developing its Potential

The article is devoted to the study of the management process of implementing the economic growth strategy of an enterprise – a producer of livestock products in the context of developing its potential under modern conditions. It is found that the implementation of the economic growth strategy is critically important for any enterprise that produces livestock products. It is not just a desirable element of management but a necessary condition for survival, stable development, and effective realization of its potential. It is proved that the proposed management scheme for implementing the strategy, which encompasses the stages from goal setting to ongoing monitoring and adjustment, demonstrates a systematic and cyclical approach. It begins with a clear definition of the desired economic results, which serves as a benchmark for all subsequent activities. Then, through a thorough assessment of its own potential and analysis of market opportunities, the enterprise chooses the most promising areas of development. It is found that a key aspect of successful strategy implementation is its dynamism and adaptability. In light of rapid changes in the agricultural sector, including climate change, technological advancement, and fluctuations in demand, ongoing development forecasting and mechanisms for control and adjustment become indispensable. This allows the enterprise to respond flexibly to external and internal factors, minimize risks, and effectively leverage new growth opportunities. It is substantiated that the efficient implementation of an economic growth strategy allows an enterprise – a producer of animal products – not only to increase production volumes and profitability but also to develop its overall potential. This includes modernization of production processes, improvement of product quality, implementation of innovations, enhancement of human resources, and strengthening market

positions. The successful implementation of this strategy enables livestock enterprises to increase production volumes, improve product quality, and expand their capabilities. This is crucial for ensuring the country's food security and strengthening the positions of the domestic agro-industrial complex on the global stage.

Keywords: adaptability, dynamism, economic growth, livestock production enterprise, potential, profitability, strategy.

Fig.: 1. Bibl.: 8.

Chub Oleh A. – Candidate of Sciences (Agriculture), Professor, Candidate on Doctor Degree of the Livestock Farming Institute of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine (1a Tvarynykiv Str., Kharkiv, 61026, Ukraine)

E-mail: dr.chub@estw.com.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-2081-1183>

У сучасних економічних умовах актуальність теми є надзвичайно високою, що зумовлено низкою взаємопов'язаних факторів, які визначають успішність і конкурентоспроможність агропромислового сектора.

По-перше, глобалізація та посилення конкуренції на ринку продукції тваринництва вимагають від підприємств постійного розвитку та адаптації. Щоб не лише вижити, а й процвітати, виробникам необхідно мати чітко визначену стратегію, яка дозволить їм ефективно використовувати свої ресурси, вдосконалювати виробничі процеси та пропонувати конкурентоспроможну продукцію. Без такої стратегії підприємство ризикує втратити свої позиції та не витримати тиску з боку більш ефективних гравців ринку.

По-друге, зростаючі вимоги споживачів до якості та безпечності продукції ставлять перед виробниками нові виклики. Споживачі стають все більш обізнаними та вимогливими, очікуючи не тільки якісної, але й екологічно чистої, безпечної продукції. Реалізація стратегії економічного зростання дозволяє підприємству інвестувати в модернізацію обладнання, впровадження новітніх технологій утримання та годування тварин, а також у контроль якості на всіх етапах виробництва. Це, своєю чергою, сприяє зростанню довіри споживачів та зміцненню репутації підприємства.

По-третє, зміни клімату та екологічні виклики змушують підприємства тваринництва переглядати свої підходи до ведення бізнесу. Необхідність мінімізувати вплив на довкілля, раціонально використовувати природні ресурси та впроваджувати «зелені» технології стає невід'ємною частиною успішної стратегії. Розробка та реалізація такої стратегії дозволяє підприємству не тільки відповідати сучасним екологічним стандартам, але й отримати конкурентні переваги за рахунок демонстрації своєї соціальної відповідальності.

По-четверте, розвиток технологій та цифровізація відкривають нові можливості для підвищення ефективності виробництва продукції тваринництва. Впровадження систем точного землеробства, автоматизованих систем годування та доїння, використання аналітичних даних для

оптимізації процесів дозволяє знизити витрати та підвищити рентабельність, а також значно покращити продуктивність. Стратегія економічного зростання має передбачати активне впровадження цих інновацій для повного розкриття потенціалу підприємства.

Отже, реалізація стратегії економічного зростання для підприємства – виробника продукції тваринництва є не просто бажаною, а критично необхідною умовою для розвитку його потенціалу, забезпечення стабільного функціонування, підвищення конкурентоспроможності та виконання важливої соціальної функції в сучасних умовах. Ця стратегія повинна бути гнучкою, адаптивною та орієнтованою на довгострокову перспективу, враховуючи всі вищезазначені фактори.

Питання теорії, методології та практики розвитку аграрної економіки, зокрема тваринництва, були предметом ґрунтовних досліджень багатьох відомих вчених (П. Березівського, О. Ніколюк, П. Пуцентейло, Т. Савченко, О. Скидан, В. Ткаченко та ін.). Однак, попри значний доробок науковців та практиків, тема дослідження зберігає свою актуальність і потребує подальших, більш глибоких розвідок з урахуванням сучасних викликів.

Мета статті полягає в дослідженні процесу управління реалізацією стратегії економічного зростання підприємства – виробника продукції тваринництва в контексті розвитку його потенціалу в сучасних умовах.

Серед багатьох викликів, що стоять перед сучасною економікою, особливо гостро постає питання розвитку переробки сільськогосподарської продукції. У світовому масштабі ця проблема набуває надзвичайної актуальності через необхідність забезпечення продовольством населення планети, що стрімко зростає. Лише нещодавно чисельність людей перевищила 8,2 млрд, і, за прогнозами ООН, до середини 2080-х років ця цифра сягне 10,3 млрд. У цьому контексті Україна, відіграючи роль одного з ключових гарантів світової продовольчої безпеки, несе особливу відповідальність. Наша країна є значним постачальником сільськогосподарської продукції на міжнародні

ринки, забезпечуючи, наприклад, 40,3% світового експорту соняшникової олії, 15% кукурудзи, 8,4% ячменю, 7,9% пшениці та 1,1% цукру. Це підкреслює важливість стабільного розвитку українського агропромислового комплексу для задоволення глобальних продовольчих потреб [3].

Отже, як бачимо, забезпечення продовольчої безпеки країни є одним із ключових завдань, вирішення якого безпосередньо залежить від ефективності функціонування агропромислового комплексу. Підприємства – виробники продукції тваринництва відіграють тут провідну роль. Реалізація стратегії економічного зростання дозволяє збільшити обсяги виробництва, забезпечити стабільні поставки якісної продукції на внутрішній ринок, а також розширити експортний потенціал країни.

На думку провідних дослідників [1; 4; 6; 7], обґрунтування ефективної стратегії розвитку тваринництва передбачає комплексний підхід, який починається з ретельного аналізу та моніторингу. На цьому етапі необхідно детально вивчити зональні та регіональні особливості, а також конкретні сільськогосподарські райони та окремі підприємства. Ключовим завданням тут є виявлення тих територій та суб'єктів господарювання, які вже зараз мають найсприятливіше ресурсне забезпечення, що охоплює як зовнішнє, так і внутрішнє середовище, для організації та ефективного ведення діяльності з виробництва продукції тваринництва.

Наступним важливим кроком є розробка та впровадження економічного механізму, що забезпечить справедливий розподіл прибутку між усіма учасниками ланцюжка вартості – від виробників до переробників і реалізаторів продукції тваринництва. Цей механізм має гарантувати отримання рівновеликого прибутку на одиницю вкладеного капіталу з урахуванням терміну його обігу, створюючи таким чином взаємовигідні умови для сталого розвитку галузі.

Після цього надзвичайно важливим є прийняття державної програми прискореного розвитку м'ясного скотарства. Така програма повинна комплексно вирішувати цілу низку організаційних питань, включно зі створенням і поліпшенням культурних і природних пасовищ, забезпеченням необхідним насінням, добривами та технікою для догляду за ними, а також підтримкою наукового забезпечення галузі. Крім того, програма має передбачати стандартизацію всіх технологічних ланок виробництва та переробки продукції, а також надання суттєвої державної підтримки для стимулювання її розвитку.

Паралельно з цим, необхідно активно займатися пошуком, формуванням і реалізацією інвестиційних та інноваційних програм, спрямованих на конкурентоспроможний розвиток галузі. Це дозволить залучати необхідний капітал і впроваджувати передові технології, що є запорукою ефективності та модернізації.

Завершальним етапом є визначення необхідних обсягів виробництва продукції тваринництва. Це дозволить не тільки гарантувати продовольчу безпеку країни, забезпечуючи внутрішній ринок якісною продукцією, але й нарощувати експортний потенціал, відкриваючи нові ринки збуту.

Усі ці послідовні кроки підвищують значення стратегічних заходів, які є критично важливими для забезпечення стійкого розвитку та підвищення конкурентоспроможності підприємств – виробників продукції тваринництва в сучасних умовах.

Успішне економічне зростання сучасного підприємства – виробника продукції тваринництва неможливе без чітко вибудованої та керованої стратегії. У даній статті запропоновано схему управління реалізацією стратегії економічного зростання підприємства – виробника продукції тваринництва в контексті розвитку його потенціалу (рис. 1). Ця схема є логічним, послідовним і гнучким інструментом, який дозволяє не просто реалізувати намічені плани, а й постійно адаптуватися до мінливих умов ринку та внутрішнього середовища. Вона представляє собою повний цикл стратегічного управління, починаючи від усвідомлення цілей і до постійного контролю та коригування. На наш погляд, кожен етап схеми є критично важливим, а їх взаємозв'язок забезпечує цілісність та ефективність усього процесу управління зростанням підприємства.

1 етап – розробка цілей економічного розвитку підприємства – є фундаментом усієї стратегії. Тут підприємство – виробник продукції тваринництва чітко визначає, чого саме воно прагне досягти у своїй економічній діяльності. Це можуть бути амбітні, але реалістичні цілі, такі як збільшення обсягів виробництва м'яса або молока на певний відсоток, розширення асортименту продукції, вихід на нові ринки збуту, підвищення рентабельності, оптимізація витрат або досягнення певних показників якості. Важливо, щоб ці цілі були конкретними, вимірними, досяжними, релевантними та обмеженими в часі (SMART-цілі), щоб вони відображали загальне бачення розвитку підприємства.

2 етап – оцінка економічного потенціалу підприємства. Після визначення цілей необхідно зрозуміти, які ресурси та можливості підприємство має у своєму розпорядженні для їх досягнен-

Рис. 1. Схема управління реалізацією стратегії економічного зростання підприємства – виробника продукції тваринництва в контексті розвитку його потенціалу

Джерело: складено автором.

ня. Цей етап передбачає глибокий аналіз наявного економічного потенціалу. Сюди входить оцінка виробничих потужностей (земельні угіддя, поголів'я, обладнання), фінансових ресурсів (власний капітал, доступ до кредитів), кадрового потенціалу (кваліфікація персоналу), технологічної бази (наявні технології та можливість їх упровадження), а також організаційної структури. Об'єктивна оцінка дозволяє виявити сильні сторони, які можна використовувати, і слабкі місця, що потребують поліпшення.

3 етап – аналіз потенційних напрямків господарської діяльності. На цьому етапі відбувається дослідження ринкових можливостей і загроз, що можуть вплинути на діяльність підприємства. Це включає аналіз попиту на різні види продукції тваринництва, конкурентного середовища, тенденцій розвитку галузі, потенційних ніш для зростання. Для підприємства – виробника продукції тваринництва це може бути розгляд можливостей переробки власної сировини, диверсифікації продукції (наприклад, виробництво органічної продукції), вихід на експортні ринки, впровадження нових порід тварин чи технологій, що можуть підвищити ефективність. Результатом цього етапу є визначення кількох перспективних напрямків, які відповідають цілям підприємства та його потенціалу.

4 етап – обґрунтування та вибір стратегій альтернативних напрямів економічного зростання підприємства. Зі списку потенційних напрямків на цьому етапі обираються найбільш оптимальні стратегії. Це вимагає ретельного обґрунтування кожної альтернативи з точки зору її життєздатності, відповідності цілям, ризиків та потенційної прибутковості. Підприємство може розглядати стратегії інтенсивного (збільшення продуктивності наявних ресурсів) або екстенсивного (розширення обсягів) зростання, диверсифікації, інтеграції (вертикальної чи горизонтальної) або спеціалізації. Вибір робиться на основі порівняльного аналізу та прогнозування їхнього впливу на майбутній розвиток підприємства.

5 етап – оцінка ефективності вибраних стратегій. Перед остаточним упровадженням обрані стратегії піддаються ретельній оцінці ефективності. Це включає фінансовий аналіз (прогнозування доходів, витрат, рентабельності, термінів окупності інвестицій), оцінку ризиків (ринкові, операційні, фінансові), а також аналіз впливу на інші аспекти діяльності підприємства (наприклад, екологічний, соціальний вплив). Метою є переконатися, що обрані стратегії є не тільки привабливими, але й реалістичними та економічно доціль-

ними, дозволяючи досягти поставлених цілей з мінімальними ризиками.

6 етап – формування інструментів реалізації вибраної стратегії підприємства. На цьому етапі відбувається деталізація плану дій. Визначені стратегії «перекладаються» на конкретні операційні плани, програми та проекти. Це включає розробку бюджетів, графіків виконання робіт, розподіл відповідальності між підрозділами та співробітниками. Формуються необхідні інструменти – це можуть бути інвестиційні проекти, програми модернізації обладнання, системи мотивації персоналу, маркетингові кампанії, системи контролю якості, інноваційні впровадження або заходи з підвищення кваліфікації. Головна мета – забезпечити, щоб стратегія не залишилася лише на папері, а була ефективно втілена в життя.

7 етап – прогноз розвитку підприємства та перспектив трансформації поточної стратегії. Оскільки зовнішнє середовище є динамічним, стратегія не може бути статичною. Цей етап передбачає постійне прогнозування майбутнього розвитку підприємства з урахуванням обраної стратегії, а також аналіз можливих змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі. Це дозволяє передбачити потенційні виклики та можливості, а також оцінити, наскільки поточна стратегія залишатиметься актуальною в довгостроковій перспективі. Прогноз допомагає завчасно визначити необхідність трансформації або адаптації стратегії до нових умов.

8 етап – контроль і коригування поточної стратегії. Завершальний, але циклічний етап, який є ключовим для забезпечення успішності реалізації стратегії. Тут відбувається постійний моніторинг виконання планів, порівняння фактичних результатів із запланованими показниками. Якщо виявляються відхилення, проводиться аналіз причин їх виникнення, і, за потреби, вносяться корективи до поточної стратегії або її реалізації. Це може бути зміна тактики, перерозподіл ресурсів, адаптація цілей або навіть повний перегляд стратегії в разі суттєвих змін на ринку чи всередині підприємства. Цей процес забезпечує гнучкість та адаптивність підприємства до мінливих умов.

Отже, запропонована схема не є статичним планом, а скоріше, динамічним механізмом, який дозволяє підприємству – виробнику продукції тваринництва не тільки досягати поточних економічних цілей, а й постійно розвивати свій потенціал. Завдяки безперервному контролю та коригуванню схема забезпечує гнучкість і адаптивність до викликів ринку, дозволяючи підприємству стабільно зростати, підвищувати конкурентоспроможність та ефективно вико-

ристовувати всі наявні ресурси для забезпечення продовольчої безпеки та розвитку галузі в цілому. Вона є дорожньою картою для сталого та успішного майбутнього.

ВИСНОВКИ

У сучасному мінливому середовищі реалізація стратегії економічного зростання є життєво важливою для підприємств – виробників продукції тваринництва. Це не просто бажання, а необхідність для виживання та розвитку їхнього потенціалу.

Запропонована схема управління, що охоплює етапи від визначення цілей до постійного контролю та коригування, підкреслює системний і адаптивний підхід. Вона дозволяє підприємству не тільки чітко формулювати свої амбіції, але й ефективно використовувати наявні ресурси, обирати оптимальні напрямки розвитку та гнучко реагувати на виклики ринку.

Зрештою, успішна реалізація цієї стратегії дає змогу підприємствам тваринництва збільшувати обсяги виробництва, покращувати якість продукції та розширювати свій потенціал. Це є ключовим для забезпечення продовольчої безпеки країни та зміцнення позицій вітчизняного агропромислового комплексу на світовій арені.

Розгляд теми реалізації стратегії економічного зростання підприємства – виробника продукції тваринництва в контексті розвитку його потенціалу відкриває широкий простір для подальших наукових розвідок. З огляду на динаміку ринку та глобальні виклики майбутні дослідження можуть зосередитися на цифровій трансформації та впровадженні інновацій, а також оцінці ефективності державних програм підтримки тваринництва та розробці рекомендацій щодо їх удосконалення. Ці напрямки наукових розвідок не тільки поглиблять розуміння процесів економічного зростання підприємств – виробників продукції тваринництва, але й запропонують практичні рішення для розвитку їх потенціалу та забезпечення стійкого майбутнього галузі. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Березівський П. С. Стратегічні пріоритети розвитку м'ясного скотарства. *Сталий розвиток економіки*. 2011. № 6. С. 165–169.
2. Лісевич Н. А. Тенденції інноваційно-інвестиційного розвитку виробництва продукції тваринництва агропромисловими підприємствами. *Ефективна економіка*. 2019. № 6.
DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.152>
3. Лупенко Ю. Перспективи розвитку переробки сільськогосподарської продукції у повоєнній Україні. *Доповідь на сесії Загальних зборів Національної академії аграрних наук України 12 грудня*

- 2024 року. Київ, 2024. URL: <https://naas.gov.ua/upload/iblock/2ec/доповідь%2012.12.2024.pdf>
4. Пуцентейло П. Р. Стратегічні напрями розвитку тваринництва України. *Інноваційна економіка*. 2013. № 8. С. 12–16. URL: https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/3467/1/InnEco_8_2013_12-16.pdf
5. Савченко Т. В. Основні підходи до визначення сутності потенціалу підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 6. С. 325–330. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/2027/1/Savchenko.pdf>
6. Ніколюк О. В., Савченко Т. В. Стратегічні пріоритети розвитку регіонального ринку продукції птахівництва. *Економіка харчової промисловості*. 2023. Т. 15. Вип. 2. С. 32–37. DOI: <https://doi.org/10.15673/fie.v15i2.2643>
7. Скидан О. В. Аграрна політика України в період ринкової трансформації: монографія. Житомир: Житомирський національний агроекологічний університет, 2008. 376 с.
8. Tkachenko V., Rodina O., Savchenko T. Influence of the technological factors of breeding on the cost management efficiency of specialized poultry enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2018. Vol. 40. No. 1. P. 91–102. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2018.09>
- REFERENCES**
- Berezivskyi, P. S. "Stratehichni priorytety rozvytku miasnoho skotarstva" [Strategic Priorities for the Development of Beef Cattle Breeding]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 6 (2011): 165–169.
- Lisevych, N. A. "Tendentsii innovatsiino-investytsiinoho rozvytku vyrobnytstva produktsii tvarynnytstva ahropromyslovymy pidpriemstvamy" [Trends of Innovation and Investment Development of Production of Animal Production by Agroindustrial Enterprises]. *Efektivna ekonomika*, no. 6 (2019). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.152>
- Lupenko, Yu. "Perspektyvy rozvytku pererobky silskohospodarskoi produktsii u povoiennii Ukraini. Dopovid na sesii Zahalnykh zboriv Natsionalnoi akademii ahrarnykh nauk Ukrainy 12 hrudnia 2024 roku" [Prospects for the Development of Agricultural Processing in Post-War Ukraine. Report at the Session of the General Meeting of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine on December 12, 2024]. Kyiv, 2024. <https://naas.gov.ua/upload/iblock/2ec/доповідь%2012.12.2024.pdf>
- Nikoliuk, O. V., and Savchenko, T. V. "Stratehichni priorytety rozvytku rehionalnoho rynku produktsii ptakhivnytstva" [Strategic Priorities for the Development of the Regional Poultry Market]. *Ekonomika kharchovoi promyslovosti*, vol. 15, no. 2 (2023): 32–37. DOI: <https://doi.org/10.15673/fie.v15i2.2643>
- Putsenteilo, P. R. "Stratehichni napriamy rozvytku tvarynnytstva Ukrainy" [Strategic Directions of Livestock Development in Ukraine]. *Innovatsiina ekonomika*. 2013. https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/3467/1/InnEco_8_2013_12-16.pdf
- Savchenko, T. V. "Osnovni pidkhody do vyznachenia sutnosti potentsialu pidpriemstva" [The Main Approaches to the Definition of Potential of the Enterprise]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*. 2018. <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/2027/1/Savchenko.pdf>
- Skydan, O. V. *Ahrarna polityka Ukrainy v period rynkovoi transformatsii* [Agrarian Policy of Ukraine in the Period of Market Transformation]. Zhytomyr: Zhytomyrskyi natsionalnyi ahroekolohichniy universytet, 2008.
- Tkachenko, V., Rodina, O., and Savchenko, T. "Influence of the technological factors of breeding on the cost management efficiency of specialized poultry enterprises". *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 40, no. 1 (2018): 91–102. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2018.09>